

Goed verzekerde zijn.

Basisverzekering en aanvullende verzekeringen

Zo doe je dat.

DE FRIESLAND
ZORGVERZEKERAAR

Voor de beste zorg

De Friesland Zorgverzekeraar staat voor kwaliteit, in zorg en in service. Wij investeren veel in het almaal verbeteren van die kwaliteit van zorg. Daarbij bent u als klant leidend. Via panels, Zorgbelang en digitale gemeenschappen peilen we continu de mening van onze klanten om zo te komen tot de beste inkoop van zorg en dienstverlening: goed, veilig en dichtbij waar dat kan.

Maar we doen meer, als De Friesland vinden we dat we ook een belangrijke maatschappelijke rol hebben die verder gaat dan zorg verzekeren. Dat doen we door samen met andere partijen binnen en buiten de zorg te investeren in preventie en in kwaliteit van leven.

Hoe houden we onze jeugd gezond? Door te investeren in leefstijlprogramma's met accent op bewegen en gezond leven met niet alleen oog voor het kind maar voor het hele gezin. En hoe zorgen we ervoor dat kwetsbare ouderen of chronisch zieken de juiste voorzieningen krijgen om zo lang mogelijk goed en veilig thuis te kunnen blijven wonen en leven. Door bijvoorbeeld te investeren in nieuwe technologie, zorg op afstand.

Doel is uiteindelijk de beste zorg leveren, van hoge kwaliteit, maar ook betaalbaar en toegankelijk voor iedereen, nu en in de toekomst. Dat met de service die u van ons gewend bent; goed, snel en persoonlijk.

Om dit allemaal goed te kunnen blijven doen, zijn we voornemens te gaan samenwerken met Achmea. De Friesland blijft De Friesland met eigen polisvoorwaarden, premie en klantvriendelijke service. Door de krachten te bundelen, kunnen we de kwaliteit van de zorg in het Noorden blijven garanderen en hebben we als De Friesland extra mogelijkheden en middelen om te innoveren en nieuwe producten te ontwikkelen. En daar profiteert u als klant direct van.

Diana Monissen, voorzitter
Raad van Bestuur

Meer waar voor uw geld

TIEN VOORDELEN VOOR VERZEKERDEN OP EEN RIJ:

1. Direct financieel voordeel met ons klantvoordeel

Nieuw is dat wij voor onze klanten direct financieel voordeel regelen. Of het nu gaat om een veilige fiets, een gezellig dagje uit of om nieuwe kampeerspullen, bij ons krijgt u direct financieel voordeel! Kijk voor aanbiedingen achterop dit blad of kijk op onze website: www.defriesland.nl/klantvoordelen.

2. Wachtlijstbemiddeling

Wachten is vervelend! Zeker wanneer u snel de juiste zorg nodig hebt. Daarom gaat De Friesland voor u op zoek naar een ander ziekenhuis of Zelfstandig Behandelcentrum. Duurt het te lang voordat u aan de beurt bent, bel dan (058) 291 33 00. U wordt dan zo snel mogelijk geholpen.

3. Gratis orthodontie voor kinderen

Bij De Friesland betaalt u geen premie voor uw kinderen tot 18 jaar. Zij zijn naast de Basisverzekering ook gratis meeverzekerd in uw aanvullende verzekering. Zelfs voor orthodontie. En dat scheelt geld.

4. Gespreid betalen van uw verplicht eigen risico

Als u uw eigen risico ineens moet betalen, is dat voor veel mensen een groot bedrag. Vanaf 1 januari 2011 biedt De Friesland de extra service om uw eigen risico gespreid te betalen. Kijk voor meer informatie hierover op www.defriesland.nl of bel met onze afdeling Klantcontacten (058) 291 31 31.

5. Snelle uitbetaling declaraties

De meeste nota's worden rechtstreeks door De Friesland betaald. Wanneer u toch een declaratie zelf moet voorschieten, verwerken wij uw declaratie binnen 7 werkdagen.

6. De beste zorg dichtbij

De Friesland garandeert de zorg in heel Nederland. Weten waar u de beste zorg in uw buurt vindt? Kijk dan op www.ikzoekgoedezorg.nl.

7. Iedereen van zorg voorzien

De Friesland vergroot de leefbaarheid op het platteland. Dit doen we door extra te investeren in zorgvoorzieningen op de waddeneilanden. Ook dragen wij direct bij aan voorzieningen die het mogelijk maken om kwetsbare ouderen zolang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen.

8. Stem in Den Haag

De Friesland neemt haar klanten serieus. Daarom creëert De Friesland een platform waar u als klant van De Friesland een directe stem en invloed hebt op het gebied van zorg en gezondheid. Kijk op www.defriesland.nl voor meer informatie.

9. Altijd een aanvullende zorgverzekering die bij uw situatie past

De Friesland heeft verschillende aanvullende verzekeringen. Vanaf 1 januari 2011 zijn onze aanvullende verzekeringen op belangrijke punten verbeterd. Bijvoorbeeld op het gebied van podotherapie, anticonceptiva en fysiotherapie. Afhankelijk van uw situatie is er altijd een aanvullende verzekering die bij u past. Vragen over welke aanvullende verzekering het beste voor u is? Wij adviseren u graag.

10. Altijd een aanvullende tandverzekering die bij uw situatie past

Een goede tandartsverzekering is geen luxe, maar een absolute must. Ook onze tandverzekeringen zijn vanaf 1 januari 2011 op belangrijke punten verbeterd. Zo is o.a. de vergoeding voor de tandarts in veel gevallen verhoogd van 80 naar 100%. Ook voor de aanvullende tandverzekeringen geldt: er is altijd een verzekering die bij uw situatie past. Qua dekking, maar ook qua prijs.

Meer weten? Bel gerust met onze afdeling Klantcontacten via (058) 291 31 31. Of kijk op www.defriesland.nl.

In deze brochure vindt u de premie- en eigen risicobedragen voor 2011. Daarnaast geven wij antwoord op de meest gestelde vragen over de zorgverzekering en vindt u alle wijzigingen in de Basis- en aanvullende verzekeringen voor 2011.

De verzekeringsvoorwaarden sturen wij niet meer mee, deze kunt u raadplegen op www.defriesland.nl. Ook kunt u de voorwaarden opvragen bij onze afdeling Klantcontacten via telefoonnummer (058) 291 31 31.

Premies 2011

Verzekering	Premie per persoon per maand*
Basisverzekering	€ 103,90
AV Standaard	€ 10,95
AV Extra	€ 14,95
AV Optimaal	€ 27,95
AV Student	€ 17,95
AV Gezin	€ 24,95
AV 55 Plus	€ 35,95
AV Tand Standaard 18-22 jaar	€ 6,95
AV Tand Standaard vanaf 22 jaar	€ 8,95
AV Tand Extra 18-22 jaar	€ 13,25
AV Tand Extra vanaf 22 jaar	€ 15,25
AV Tand Optimaal 18-22 jaar	€ 22,50
AV Tand Optimaal vanaf 22 jaar	€ 24,50

Informatie over uw huidige verzekering(en)

*Als de aanvullende verzekering niet in combinatie met de Basisverzekering is afgesloten, geldt een toeslag van 50%.

Eerlijk over eigen risico

Bij iedere zorgverzekeraar geldt voor de Basisverzekering een verplicht eigen risico. In 2011 is dit € 170,- voor alle verzekerden van 18 jaar en ouder.

Voor de volgende zorg hoeft u geen eigen risico te betalen:

- Huisartsenzorg (zorg die uw huisarts voorschrijft, zoals geneesmiddelen en onderzoek door een specialist vallen wel onder het eigen risico);
- Verloskundige zorg;
- Kraamzorg;
- Zorg die als ketenzorg wordt bekostigd;
- Nacontroles van orgaandonoren;
- Zorg bij stoppen-met-rokenprogramma.

Vrijwillig eigen risico? Profiteer van een lagere premie

Uw vrijwillig eigen risico	Uw premiekorting per maand
€ 100,-	€ 4,25
€ 200,-	€ 8,25
€ 300,-	€ 12,00
€ 400,-	€ 16,50
€ 500,-	€ 25,90

Dit vrijwillig eigen risico komt bovenop uw verplicht eigen risico.

De meest gestelde vragen over uw zorgverzekering

Indienen van uw nota

95% van de nota's worden rechtstreeks door De Friesland betaald. Hebt u een nota ontvangen? Dan kunt u deze met de meegeleverde declaratiestickers gemakkelijk en snel indienen. U ontvangt de vergoeding vervolgens binnen 7 werkdagen op uw rekening.

Oude nota gevonden?

Hebt u nog een oude nota liggen? Nota's kunt u indienen tot 3 jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden.

Zorgaanbieders en vergoedingen

De meeste zorg wordt door De Friesland gewoon vergoed. Wanneer u zorg nodig hebt, zijn er een aantal specifieke aandachtspunten:

Hoe weet u of bepaalde zorg vergoed wordt?

Wanneer u zorg nodig hebt, wilt u natuurlijk ook weten of De Friesland deze zorg vergoedt, of dat er bepaalde voorwaarden aan bijvoorbeeld de behandelaar worden gesteld. Dit kunt u gemakkelijk opzoeken in de verzekeringsvoorwaarden en de bijbehorende reglementen op www.defriesland.nl. Ook kunt u deze opvragen bij onze afdeling Klantcontacten, (058) 291 31 31. Onze medewerkers helpen u graag verder.

Mag ik zelf bepalen bij welke leverancier ik een hulpmiddel aanschaf?

De Friesland hecht veel waarde aan de kwaliteit van hulpmiddelenleveranciers en heeft zich tot doel gesteld de kwaliteit van deze zorg voor u op een nog hoger niveau te brengen. Als u naar een gecontracteerde leverancier gaat, hebben wij hiermee dan ook goede afspraken gemaakt over kwaliteit, prijs en service. In dat geval kunt u dus een goed product en uitstekende dienstverlening verwachten.

Bovendien betalen wij de leverancier rechtstreeks, zodat u niets voor hoeft te schieten. Kijkt u voor de gecontracteerde leveranciers op www.defriesland.nl bij gecontracteerde zorgverleners.

Als u voor een niet-gecontracteerde leverancier kiest, hebt u bovenstaande garanties niet. In dat geval moet u ook altijd eerst een toestemmingsaanvraag bij ons indienen. Bovendien loopt u het risico dat de kosten niet volledig of in het geheel niet worden vergoed. Voor enkele categorieën van hulpmiddelen hebben wij verplichte kwaliteitseisen aan de leverancier gesteld. Deze eisen zijn opgesteld in samenwerking met patiëntenorganisaties en ouderenbonden en worden op een onafhankelijke wijze getoetst. Als wij verplichte kwaliteitseisen stellen (bijvoorbeeld certificering door SEMH, StAr, HKZ of KEMA) is dit vermeld in ons Reglement Hulpmiddelenzorg. Dit kunt u raadplegen via www.defriesland.nl of opvragen bij onze afdeling Klantcontacten. Als u een hulpmiddel aanschaft bij een leverancier die niet aan de verplichte kwaliteitseisen voldoet, hebt u ook geen recht op een vergoeding.

Vergoeding voor medicijnen?

Wilt u weten of uw voorgeschreven medicijnen door De Friesland worden vergoed? Noteer dan de naam en registratienummer (KNMP nummer) van het medicijn en kijk op www.medicijnkosten.nl van het CVZ. Hier ziet u meteen of het wel of niet vergoed wordt, of u een eigen bijdrage dient te betalen en of er een machtiging voor dit medicijn nodig is.

Vergoeding van een bepaalde zorgaanbieder?

Zoekt u informatie over zorgaanbieders waar De Friesland een overeenkomst mee heeft gesloten? Deze vindt u op onze website. Ga naar www.defriesland.nl (vervolgens gecontracteerde zorgverleners). Hier kunt u een keuze maken voor het soort zorgaanbieder en woonplaats. Het kan gebeuren dat een zorgovereenkomst met een zorgaanbieder wordt beëindigd. Wij adviseren u daarom voordat u zorg nodig hebt, altijd even op de website na te kijken of uw zorgaanbieder nog steeds een overeenkomst met ons heeft.

Waar kan ik wijzigingen in mijn persoonlijke situatie doorgeven?

De adresgegevens van u en een eventuele partner en gezinsleden, nemen wij over van de Gemeentelijke Basisadministratie. Eventuele wijzigingen in uw adres of naam, maar ook een trieste gebeurtenis zoals een overlijden, kunt u doorgeven aan de gemeente. De gemeente geeft dit automatisch door aan De Friesland Zorgverzekeraar. Andere wijzigingen kunt u doorgeven aan onze afdeling klantcontacten, telefoonnummer (058) 291 31 31.

De wijzigingen per 1 januari 2011 in uw zorgverzekering voor u op een rij. Bewaar deze bij uw polisvoorwaarden.

Redactionele aanpassingen

Om de leesbaarheid en duidelijkheid te bevorderen hebben wij de polisvoorwaarden van zowel de Basisverzekering als de aanvullende verzekeringen opnieuw ingedeeld. Deze herindeling heeft inhoudelijk geen gevolgen.

Voorwaarden Basisverzekering Noord-Nederland en Zuid-Nederland

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- Om dubbele verzekering te voorkomen vervalt de acceptatie bij aanmelding voor verzekerden die elders al een basisverzekering hebben.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- Onder het kopje 'wonen of verblijven in een verdragsland' is de EU-sociale zekerheidsverordening gewijzigd in 883/2004.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Anticonceptiva

Anticonceptiva worden niet meer vergoed voor verzekerden van 21 jaar en ouder. Om u toch een goede dekking te blijven bieden, hebben wij ervoor gekozen een volledige vergoeding voor anticonceptiva op te nemen in de Aanvullende Verzekeringen Extra, Optimaal, Student en Gezin. In het hoofdstuk over wijzigingen in de aanvullende verzekeringen kunt u hier meer over lezen.

Dyslexiezorg

- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP die als zodanig is geregistreerd bij het Nederlands Instituut van Psychologen.
- In de Basisverzekering Zuid-Nederland is de aanspraak op dyslexiezorg gewijzigd van restitutie in natura. Hierdoor hebt u recht op zorg in plaats van recht op vergoeding van deze zorg. Hierdoor is ook de vergoeding gewijzigd. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag.

Eigen risico

- U kunt het vrijwillig eigen risico jaarlijks per 1 januari wijzigen. U moet de wijziging uiterlijk op 31 december van het voorafgaande kalenderjaar schriftelijk aan De Friesland doorgeven.
- De korting, voor het vrijwillig eigen risico van € 400,- per jaar wordt verhoogd van € 15,50 naar € 16,50 per maand.
- De korting, voor het vrijwillig eigen risico van € 500,- per jaar wordt verhoogd van € 18,- naar € 25,90 per maand.
- Het wettelijk verplicht eigen risico wordt verhoogd van € 165,- naar € 170,-.
- Zowel het verplicht als het vrijwillig eigen risico zijn niet van toepassing op de kosten van:
  - nacontroles van de donor na afloop van ten hoogste dertien weken of, bij een levertransplantatie, na afloop van een half jaar, na ontslag uit een instelling waarin de donor was opgenomen in verband met selectie en verwijdering van het transplantatiemateriaal, voor zover die nacontroles verband houden met de opname;
  - zorg die wordt bekostigd met toepassing van de op grond van de Wet marktordening gezondheidszorg vastgestelde beleidsregel voor de prestatiebekostiging multidisciplinaire zorgverlening chronische aandoeningen (ketenzorg);
  - zorg bij stoppen-met-rokenprogramma.

Farmaceutische zorg

- In de Basisverzekering Zuid-Nederland is de aanspraak op farmaceutische zorg (met uitzondering van dieetpreparaten) gewijzigd van restitutie in restitutie op basis van contract. Als gevolg hiervan is ook de vergoeding gewijzigd. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag.
- De Friesland voert geen preferentiebeleid per I-I-2011, maar kan wel besluiten dit in de loop van het kalenderjaar alsnog te doen. In dat geval ontvangt u hierover bericht.
- U hebt uitsluitend recht op vergoeding van een geneesmiddel zonder merknaam (generiek middel), tenzij uw arts verklaart dat u vanwege een medische noodzaak op een duurder merkgeneesmiddel bent aangewezen.
- U hebt niet alleen recht op vergoeding van de kosten van geneesmiddelen en dieetpreparaten zoals genoemd in het hoofdstuk Farmaceutische zorg, maar ook op het daarbij horende advies en de begeleiding door degene die het geneesmiddel aan u ter hand stelt.
- Voor farmaceutische zorg is een voorschrift nodig van degene tot wiens vakgebied de behandeling behoort.
- Voor dieetpreparaten is in plaats van een voorschrift een advies van een diëtist ook toegestaan.
- Wijzigingen in het Reglement farmaceutische zorg:
  - Rubriek D toegevoegd: Nadere voorwaarden met betrekking tot de vergoeding van Fumaarzuur.
  - Rubriek E toegevoegd: Indicaties om voor vergoeding van een weekdoseersysteem in aanmerking te komen.

Fysiotherapie voor verzekerden van 18 jaar en ouder

- Het aantal uitgesloten behandelingen wordt verhoogd van negen naar twaalf. Om u toch een goede dekking te blijven bieden, hebben wij ervoor gekozen het aantal behandelingen fysiotherapie in de Aanvullende Verzekering Standaard te verhogen van negen naar twaalf. In het hoofdstuk over wijzigingen in de aanvullende verzekeringen kunt u hier meer over lezen.
- De aanspraak is uitgebreid met maximaal de eerste negen behandelingen bekkenfysiotherapie in verband met urine-incontinentie.

Geestelijke gezondheidszorg

- Eerstelijns psychologische zorg: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een NVO orthopedagoog-generalist (een orthopedagoog die als zodanig is geregistreerd bij de Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen) en een Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP (een psycholoog die als zodanig is geregistreerd bij het Nederlands Instituut van Psychologen).
- Specialistische GGZ: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klinisch neuropsycholoog (een gezondheidszorg-psycholoog die als klinisch neuropsycholoog geregistreerd staat zoals bedoeld in artikel 14 van de Wet BIG).
- In de Basisverzekering Zuid-Nederland is de aanspraak op eerstelijns psychologische zorg gewijzigd van restitutie in natura. Hierdoor hebt u recht op zorg in plaats van recht op vergoeding van deze zorg. Als gevolg hiervan is ook de vergoeding gewijzigd. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag.
- Voor zowel eerstelijns psychologische zorg als specialistische GGZ kan ook verwijzing door een medisch specialist plaatsvinden.

Huisartsenzorg

- MRI-diagnostiek valt niet onder huisartsenzorg, tenzij de huisarts verwijst op basis van de richtlijnen (inclusief standaarden) van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG).
- In de Basisverzekering Zuid-Nederland is de aanspraak op huisartsenzorg gewijzigd van restitutie in restitutie op basis van contract. Als gevolg hiervan is ook de vergoeding gewijzigd. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag.

Hulpmiddelenzorg (Reglement Hulpmiddelenzorg 2011)

- Eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen worden niet meer vergoed. Hieronder vallen krukken, rollators, looprekken, serveerwagens en loophulpen met drie of vier poten.
- De volgende hulpmiddelen zijn functioneel omschreven:

- hulpmiddelen voor de persoonlijke verzorging, die samenhangen met stoornissen in de functies van urinelozing en defecatie;
- hulpmiddelen te gebruiken bij stoornissen in het hematologisch systeem (zelfmeetapparatuur voor bloedstollingtijden);
- hulpmiddelen te gebruiken bij stoornissen in de bloedsuikerspiegel (diabetes hulpmiddelen).

Hiermee wil de Nederlandse regering de verstrekking van hulpmiddelen, evenals de distributie en inkoop daarvan, meer doelmatig en transparant maken. Dit houdt in dat een aantal hulpmiddelen wettelijk uniform worden omschreven. Deze aanpassing heeft ook tot gevolg dat sommige hulpmiddelen zijn ondergebracht in een ander artikel, omdat deze niet meer aan de nieuwe functiegerichte omschrijving voldoen, dan wel beter passen bij een andere categorie hulpmiddelen.

- ISO-certificering is vervallen als kwaliteitseis;
- De kwaliteitseis van SEMH-certificering bij hulpmiddelen ter volledige of gedeeltelijke vervanging van het haar is vervallen.
- De volgende bijdragen /maximumvergoedingen zijn gewijzigd:
  - Hulpmiddelen ter vervanging van het haar, maximumvergoeding € 386,50 per jaar;
  - Orthopedische schoenen, verzekerde < 16 jaar, eigen bijdrage € 68,50;
  - Orthopedische schoenen, verzekerde ≥ 16 jaar, eigen bijdrage € 136,50;
  - Lenzen, gebruiksduur langer dan een jaar, eigen bijdrage € 51,50 per lens;
  - Lenzen, gebruiksduur korter dan een jaar, eigen bijdrage € 103,- per kalenderjaar, als slechts één oog gecorrigeerd dient te worden eigen bijdrage van € 51,50 per kalenderjaar;
  - Hoortoestellen:
    - Leeftijd < 16 jaar maximumvergoeding € 683,-.
    - Leeftijd ≥ 16 jaar, bij eerste verstrekking en als de gebruikstermijn van het te vervangen hoortoestel langer dan 5 jaar en korter dan 6 jaar is maximumvergoeding € 501,50, als de gebruikstermijn van het te vervangen hoortoestel langer dan 6 jaar en korter dan 7 jaar is maximumvergoeding € 592,-, als de gebruikstermijn van het te vervangen hoortoestel 7 jaar of langer is, maximumvergoeding € 683,-.
    - Cros-, bicros- of beengeleideruitvoering voor zover opgenomen in een brilmontuur: extra vergoeding € 65,-.
  - Verbandschoenen, maximumvergoeding van € 143,50.
  - Allergeenvrije schoenen, verzekerde < 16 jaar, eigen bijdrage € 68,50 en het meerdere boven € 255,50.
  - Allergeenvrije schoenen, verzekerde ≥ 16 jaar, eigen bijdrage € 136,50 en het meerdere boven € 323,50.

Het Reglement Hulpmiddelenzorg 2011 kunt u raadplegen op onze website www.defriesland.nl of sturen wij u op uw verzoek toe.

Mondzorg

- De reguliere tandheekkunde die voorheen werd vergoed voor verzekerden jonger dan 22 jaar, wordt nu alleen nog vergoed voor verzekerden jonger dan 18 jaar. Om u toch een goede dekking te blijven bieden, hebben wij de leeftijdsgrens voor het afsluiten van een aanvullende tandverzekering verlaagd van 22 naar 18 jaar.
- Voor verzekerden vanaf 18 jaar bestaat geen recht meer op vergoeding van ongecompliceerde extracties (inclusief röntgenonderzoek) door de kaakchirurg.
- Voor reguliere tandheekkunde vanaf de leeftijd van 18 jaar geldt voor zorg verleend door een niet-gecontracteerde tandarts een vergoeding van maximaal 100% van het wettelijke tarief in Nederland.
- De bedragen waarboven voorafgaande toestemming nodig is voor aanschaf of vervanging van een prothese zijn gewijzigd in € 600,- per onder- of bovenkaak en € 1100,- voor onder- en bovenkaak gelijktijdig.
- De omschrijving van mondhygiënist is gewijzigd in: een mondhygiënist die is opgeleid zoals bedoeld in het 'Besluit diëtist, ergotherapeut, logopedist, mondhygiënist, oefentherapeut, orthoptist en podotherapeut'.

Second opinion

Als definitie van een second opinion is opgenomen: Het vragen van een beoordeling van een door een arts gestelde diagnose of voorgestelde behandeling aan een tweede onafhankelijke arts, waarbij de oorspronkelijke behandelaar de regie over de behandeling houdt. De tweede arts moet werkzaam zijn op hetzelfde vakgebied of specialisme als de eerste geconsulteerde arts.

Stoppen-met-rokenprogramma

U hebt recht op het eenmaal per kalenderjaar volgen van een programma, inhoudende op gedragsverandering gerichte geneeskundige zorg al dan niet in combinatie met geneesmiddelen (o.a. nicotinepleisters en -kauwgum) ter ondersteuning van gedragsverandering met als doel te stoppen met roken. Het programma dient te voldoen aan de Zorgmodule Stoppen met Roken, vastgesteld door het Partnership Stop met Roken. Er moet tenminste sprake zijn van een centrale zorgverlener en een individueel behandelplan.

Er is sprake van zorg in natura. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag. Deze zorg komt niet ten laste van uw verplicht en vrijwillig eigen risico.

Verloskundige zorg en kraamzorg

- In de Basisverzekering Zuid-Nederland is de aanspraak op verloskundige zorg en kraamzorg gewijzigd van restitutie in restitutie op basis van contract. Als gevolg hiervan is ook de vergoeding gewijzigd. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag.
- Als bij een bevalling in het ziekenhuis zonder medische indicatie het tarief van het ziekenhuis meer bedraagt dan € 111,50 (voorheen € 110,50) per persoon (moeder en kind) per opnamedag, bent u naast de vaste eigen bijdrage van € 15,50 per opnamedag het meerdere ook verschuldigd als eigen bijdrage. De Friesland betaalt dus maximaal $2 \times € 96,-$ ($€ 111,50 - € 15,50$) = € 192,- per dag voor moeder en kind samen.

Ziekenvervoer

- In de Basisverzekering Zuid-Nederland is de aanspraak op ziekenvervoer per taxi gewijzigd van restitutie in restitutie op basis van contract. Als gevolg hiervan is ook de vergoeding gewijzigd. Als u gebruik maakt van een gecontracteerde zorgaanbieder worden de kosten volledig vergoed. Als u gebruik maakt van een niet-gecontracteerde zorgaanbieder geldt een vergoeding van maximaal 80% van het wettelijke tarief in Nederland. Als er geen Nederlands wettelijk tarief geldt, bedraagt de vergoeding maximaal 80% van het door De Friesland gecontracteerde bedrag.
- U bent voor ziekenvervoer per particuliere auto, taxi en openbaar vervoer een bijdrage verschuldigd van € 92,- per kalenderjaar.
- Voor vervoer per particuliere auto bedraagt de vergoeding € 0,27 per kilometer.
- Voor het berekenen van het aantal kilometers gaat De Friesland uit van de kortste gebruikelijke route volgens de routeplanner van Routenet.

Voorwaarden Aanvullende Verzekering Standaard

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- Verzekerden die in de loop van een kalenderjaar zwanger raken en waarvan is berekend dat de bevalling in datzelfde kalenderjaar zal plaatsvinden, kunnen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari van het lopende kalenderjaar de aanvullende verzekering wijzigen van AV Standaard naar AV Extra, AV Optimaal of AV Gezin. Een verklaring van de verloskundige met daarin de vermoedelijke datum van bevalling is noodzakelijk.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Alternatieve geneeswijzen/therapieën

- Acupunctuur: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een arts die zich specifiek op acupunctuur heeft toegelegd, een acupuncturist die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong, een acupuncturist die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Antroposofische therapieën: uitbreiding met uitwendige therapie.
- Chiropractie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met leden van de Christelijke Chiropractoren Associatie (CCA).
- Homeopathie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klassiek homeopaat die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.

- Manuele geneeskunde: omschrijving gewijzigd in manuele therapie (eggshell methode/methode Van der Bijl).
- Natuurgeneeswijzen: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. Benoemd dat De Friesland onder natuurgeneeswijzen niet verstaat paranormale geneeswijzen, psychosociale geestelijke begeleiding, chelatie-, ozon- en Frischzellentherapie.
- Shiatsu-therapie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een shiatsu-therapeut die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong of geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Uitbreiding van het aantal vaktherapieën met danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie.
- Uitbreiding met integratieve kindertherapie door een therapeut die lid is van de Vereniging van Integraal Therapeuten (VIT) of van de Vereniging van & voor Kindertherapeuten (VvK).
- Uitbreiding met orthomoleculaire geneeskunde/therapie door een arts, een licentie-lid van de Maatschappij ter Bevordering van de Orthomoleculaire Geneeskunde (MBOG) of een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. De voorgeschreven middelen/supplementen vallen hier niet onder.

Antroposofische en homeopathische middelen

Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Buitenlanddekking (werelddekking)

Uitbreiding met een volledige vergoeding, in aanvulling op de Basisverzekering, onder de volgende voorwaarden:

a. Spoedeisende zorg in het buitenland

Bij tijdelijk verblijf van korter dan een jaar in een ander land dan uw woonland, hebt u recht op vergoeding van de kosten van spoedeisende zorg. Er is sprake van spoedeisende zorg als deze bij vertrek onvoorzien was en redelijkerwijs niet kon worden uitgesteld tot na terugkeer in uw woonland. Het betreft uitsluitend een aanvulling op de vergoeding van zorg of diensten waarop aanspraak bestaat op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. De aanvulling is het verschil tussen de vergoeding uit de Basisverzekering en de in rekening gebrachte kosten. Voorwaarde is dat u rechtstreeks en zo mogelijk vooraf, of als dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk, contact hebt opgenomen met de De Friesland Alarmservice. Als u niet aan deze voorwaarde voldoet, worden de kosten vergoed tot ten hoogste het door De Friesland gecontracteerde of in Nederland geldende marktconforme tarief.

b. Overlijden in het buitenland

U hebt, na inschakeling van de De Friesland Alarmservice recht op vergoeding van het vervoer van het stoffelijk overschot van de plaats van overlijden in het buitenland naar uw woonland, op basis van kostprijs. In plaats hiervan kunnen in voorkomende gevallen de kosten van begraving of crematie ter plaatse worden vergoed, tot maximaal de kosten van repatriëring van het stoffelijk overschot.

c. Repatriëring bij ziekte en/of ongeval

U hebt recht op vergoeding van de kosten van repatriëring door of in opdracht van de De Friesland Alarmservice op basis van kostprijs, voor zover geen aanspraak bestaat op vergoeding van deze kosten op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. Onder repatriëringkosten wordt verstaan de kosten van bijzonder vervoer van zieken of gewonden, inclusief medisch noodzakelijke begeleiding, vanuit het buitenland naar de woonplaats van de verzekerde. Deze kosten dienen in directe relatie te staan tot de ziekte of het ongeval.

Fysiotherapie

- Uitbreiding van het aantal behandelingen fysiotherapie van 9 naar 12, met uitzondering van manuele therapie.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut die voldoet aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut' en staat ingeschreven in het register van de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten.
- Wijziging van de vergoeding bij behandeling door een niet-gecontracteerde zorgaanbieder in 80% van de door De Friesland gecontracteerde standaardtarieven. Dit geldt ook voor lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Beperking van de aanspraak op beweegprogramma's tot eenmalig tijdens de gehele verzekeringsduur per indicatie. De indicatie diabetes bij beweegprogramma's is gewijzigd in diabetes type 2.
- Beperking van de aanspraak op medische fitness tot eenmaal per kalenderjaar. Het opnemen van de eis dat het programma dient te worden gestart binnen twee weken na een reguliere individuele of groepsbehandeling fysiotherapie, een beweegprogramma of oefen-therapie Cesar/Mensendieck.

Huidtherapie

Toegevoegd dat een huidtherapeut dient te voldoen aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut'. De eis dat de zorg dient te worden verleend door een gecontracteerde huidtherapeut is vervallen. Dit geldt niet voor lymfedrainage/oedeemtherapie, zie onder Fysiotherapie.

Oefentherapie Cesar/Mensendieck

Uitbreiding van het aantal behandelingen oefentherapie van 9 naar 12.

Preventie

Uitbreiding met de volgende cursussen:

- EHBO-cursus Bij volwassenen en Bij Kinderen, door Iedereen EHBO (online cursus), met uitzondering van herhalingscursussen;
- EHBO-cursus die leidt tot het diploma Eerste Hulp of het certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het Oranje Kruis, met uitzondering van herhalingscursussen;
- zwangerschapscursus voor zover het betreft de bijeenkomsten na de bevalling ter bevordering van het fysieke gestel, door GGD, (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie of instelling voor kraamzorg. Deze vervangt de cursus gymnastiek na de bevalling;
- valpreventie (In Balans of Zicht op Evenwicht), door GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie;
- zelfmanagementcursussen die erop gericht zijn te leren omgaan met een ziekte en/of aandoening, door patiëntenverenigingen aangesloten bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) of bij de CG-Raad.
- Wijziging van de zorgaanbieders bij de cursussen omgaan met spanningen/ontspannen leren leven/slappen kun je leren in GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie.
- De cursus stoppen met roken wordt niet meer vergoed, omdat zorg bij een stoppen-met-rokenprogramma is opgenomen in de Basisverzekering.
- Wijziging van de vergoeding voor cursussen in een maximumbedrag van € 100,- per kalenderjaar voor alle cursussen tezamen.

Tandheelkundige zorg

- Kroon- en brugwerk: aanspraak voor verzekerden jonger dan 18 jaar i.p.v. jonger dan 22 jaar.
- Ongevallenregeling voor verzekerden jonger dan 25 jaar: de maximumvergoeding is verhoogd tot € 750,-.
- Orthodontie: uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Voorwaarden Aanvullende Verzekering Extra

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- Verzekerden die in de loop van een kalenderjaar zwanger raken en waarvan is berekend dat de bevalling in datzelfde kalenderjaar zal plaatsvinden, kunnen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari van het lopende kalenderjaar de aanvullende verzekering wijzigen van AV Extra naar AV Optimaal of AV Gezin. Een verklaring van de verloskundige met daarin de vermoedelijke datum van bevalling is noodzakelijk.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Alternatieve geneeswijzen/therapieën

- Acupunctuur: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een arts die zich specifiek op acupunctuur heeft toegelegd, een acupuncturist die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong, een acupuncturist die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Antroposofische therapieën: uitbreiding met uitwendige therapie.
- Chiropractie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met leden van de Christelijke Chiropractoren Associatie (CCA).
- Homeopathie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klassiek homeopaat die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Manuele geneeskunde: omschrijving gewijzigd in manuele therapie (eggshell methode/methode Van der Bijl).
- Natuurgeneeswijzen: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. Benoemd dat De Friesland onder natuurgeneeswijzen niet verstaat paranormale geneeswijzen, psychosociale geestelijke begeleiding, chelatie-, ozon- en Frischzellentherapie.
- Shiatsu-therapie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een shiatsu-therapeut die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong of geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Uitbreiding van het aantal vaktherapieën met danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie.
- Uitbreiding met integratieve kindervertherapie door een therapeut die lid is van de Vereniging van Integraal Therapeuten (VIT) of van de Vereniging van & voor Kindertherapeuten (VvK).
- Uitbreiding met orthomoleculaire geneeskunde/therapie door een arts, een licentie-lid van de Maatschappij ter Bevordering van de Orthomoleculaire Geneeskunde (MBOG) of een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG.
De voorgeschreven middelen/supplementen vallen hier niet onder.

Antroposofische en homeopathische middelen

Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Anticonceptiva

De vrouwelijke verzekerde heeft vanaf de leeftijd van 21 jaar recht op een volledige vergoeding van orale anticonceptiva (de pil), de prikpil, het spiraaltje, het pessarium occlusivum, het implanteerbare hormoonstaafje en de morning-after pil. Voor hormonale pleisters en de vaginale ring geldt een maximumvergoeding van € 75,- per kalenderjaar. Voor het spiraaltje, het pessarium occlusivum en het implanteerbare hormoonstaafje is de vergoeding beperkt tot eenmaal per drie kalenderjaren.

Brillen en contactlenzen

Uitbreiding met een vergoeding voor brillenglazen en contactlenzen. Vergoeding verhoogd tot maximaal € 50,- per drie kalenderjaren voor brillenglazen, monturen en contactlenzen tezamen.

Buitenlanddekking (werelddekking)

Uitbreiding met een volledige vergoeding, in aanvulling op de Basisverzekering, onder de volgende voorwaarden:

a. Spoedeisende zorg in het buitenland

Bij tijdelijk verblijf van korter dan een jaar in een ander land dan uw woonland, hebt u recht op vergoeding van de kosten van spoedeisende zorg. Er is sprake van spoedeisende zorg als deze bij vertrek onvoorzien was en redelijkerwijs niet kon worden uitgesteld tot na terugkeer in uw woonland. Het betreft uitsluitend een aanvulling op de vergoeding van zorg of diensten waarop aanspraak bestaat op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. De aanvulling is het verschil tussen de vergoeding uit de Basisverzekering en de in rekening gebrachte kosten. Voorwaarde is dat u rechtstreeks en zo mogelijk vooraf, of als dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk, contact hebt opgenomen met de De Friesland Alarmservice. Als u niet aan deze voorwaarde voldoet, worden de kosten vergoed tot ten hoogste het door De Friesland gecontracteerde of in Nederland geldende marktconforme tarief.

b. Overlijden in het buitenland

U hebt, na inschakeling van de De Friesland Alarmservice recht op vergoeding van het vervoer van het stoffelijk overschot van de plaats van overlijden in het buitenland naar uw woonland, op basis van kostprijs. In plaats hiervan kunnen in voorkomende gevallen de kosten van begravenis of crematie ter plaatse worden vergoed, tot maximaal de kosten van repatriëring van het stoffelijk overschot.

c. Repatriëring bij ziekte en/of ongeval

U hebt recht op vergoeding van de kosten van repatriëring door of in opdracht van de De Friesland Alarmservice op basis van kostprijs, voor zover geen aanspraak bestaat op vergoeding van deze kosten op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. Onder repatriëringkosten wordt verstaan de kosten van bijzonder vervoer van zieken of gewonden, inclusief medisch noodzakelijke begeleiding, vanuit het buitenland naar de woonplaats van de verzekerde. Deze kosten dienen in directe relatie te staan tot de ziekte of het ongeval.

Fysiotherapie

- Uitbreiding van het aantal behandelingen fysiotherapie van 16 naar 18, met uitzondering van manuele therapie en lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Uitbreiding van het aantal behandelingen lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut van 9 naar 12.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut die voldoet aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut' en staat ingeschreven in het register van de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten.
- Wijziging van de vergoeding bij behandeling door een niet-gecontracteerde zorgaanbieder in 80% van de door De Friesland gecontracteerde standaardtarieven. Dit geldt ook voor lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Beperking van de aanspraak op beweegprogramma's tot eenmalig tijdens de gehele verzekeringsduur per indicatie. De indicatie diabetes bij beweegprogramma's is gewijzigd in diabetes type 2.
- Beperking van de aanspraak op medische fitness tot eenmaal per kalenderjaar. Het opnemen van de eis dat het programma dient te worden gestart binnen twee weken na een reguliere individuele of groepsbehandeling fysiotherapie, een beweegprogramma of oefen-therapie Cesar/Mensendieck.

Herstellingsoorden

Als eis opgenomen dat de opname in het herstellingsoord plaats dient te vinden aansluitend aan de ziekenhuisopname en tot doel heeft de opnameperiode in het ziekenhuis te bekorten.

Als definitie toegevoegd dat met herstellingsoord wordt bedoeld een in Nederland gevestigd centrum dat hulp biedt aan personen die vanwege somatische (lichamelijke) klachten gedurende 24 uur per dag tijdelijke opvang, begeleiding en verpleging nodig hebben. Hieronder kan ook een zorghotel vallen.

Huidtherapie

Toegevoegd dat een huidtherapeut dient te voldoen aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut'. De eis dat de zorg dient te worden verleend door een gecontracteerde huidtherapeut is vervallen. Dit geldt niet voor lymfedrainage/oedeemtherapie, zie onder Fysiotherapie.

Hulpmiddelen

- Uitbreiding met de aanspraak op therapiezolen.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders voor steunzolen en therapiezolen met een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP en een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.

Kuurbehandelingen

- Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding van het aantal kuuroorden ten behoeve van reuma- en Bechterewpatiënten met Bad Hofgastein (Oostenrijk) en Jachymov (Tsjechië).

Oefentherapie Cesar/Mensendieck

Uitbreiding van het aantal behandelingen oefentherapie van 16 naar 18.

Pedicure

Wijziging van de vergoeding in een maximumbedrag van € 125,- per kalenderjaar.

Pensionkosten

Beperking vergoeding voor uitsluitend de kosten van verblijf op basis van logies.

Podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie

- Voor verzekerden vanaf 18 jaar is de beperking vervallen dat podotherapie uitsluitend wordt vergoed als er sprake is van diabetes of reumatische artritis.
- Uitbreiding van de vergoeding voor podotherapie van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding met de aanspraak op podologie door een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP.
- Uitbreiding met de aanspraak op podoposturaaltherapie door een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.
- Er geldt één maximumbedrag van € 150,- per kalenderjaar voor podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie tezamen.

Preventie

- Bewegen in warm water: bij deelname georganiseerd door andere patiëntenverenigingen dan de RPV Drachten, RPV Leeuwarden, RPV Ooststellingwerf, RPF Súdwest Fryslân en de RPV Weststellingwerf bedraagt de vergoeding maximaal € 175,- per kalenderjaar.
- Cursussen: uitbreiding met de volgende cursussen:
  - EHBO-cursus Bij volwassenen en Bij Kinderen, door Iedereen EHBO (online cursus), met uitzondering van herhalingscursussen;
  - EHBO-cursus die leidt tot het diploma Eerste Hulp of het certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het Oranje Kruis, met uitzondering van herhalingscursussen;
  - zwangerschapscursus voor zover het betreft de bijeenkomsten na de bevalling ter bevordering van het fysieke gestel, door GGD, (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie of instelling voor kraamzorg. Deze vervangt de cursus gymnastiek na de bevalling;
  - valpreventie (In Balans of Zicht op Evenwicht), door GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie;
  - zelfmanagementcursussen die erop gericht zijn te leren omgaan met een ziekte en/of aandoening, door patiëntenverenigingen aangesloten bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) of bij de CG-Raad.
- Wijziging van de zorgaanbieders bij de cursussen omgaan met spanningen/ontspannen leren leven/slappen kun je leren in GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie.
- De cursus stoppen met roken wordt niet meer vergoed, omdat zorg bij een stoppen-met-rokenprogramma is opgenomen in de Basisverzekering.
- Wijziging van de vergoeding voor cursussen in een maximumbedrag van € 125,- per kalenderjaar voor alle cursussen tezamen.
- Sportactiviteiten ex-hartpatiënten: deze dienen te worden georganiseerd en/of worden gehouden onder begeleiding van patiënten-organisatie De Hart&Vaatgroep.

Reiskosten ziekenbezoek

- De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag per gezin.
- De voorwaarde dat een gezinslid van 18 tot 27 jaar studerend moet zijn, is gewijzigd in de voorwaarde dat dit gezinslid studerend moet zijn bij aanvang van de opname.
- De vergoeding bij gebruik van eigen vervoer is gewijzigd in € 0,27 per kilometer.

Tandheelkundige zorg

- Kroon- en brugwerk: aanspraak voor verzekerden jonger dan 18 jaar i.p.v. jonger dan 22 jaar.
- Ongevallenregeling voor verzekerden jonger dan 25 jaar: de maximumvergoeding is verhoogd tot € 750,-.
- Orthodontie: uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Voorwaarden Aanvullende Verzekering Optimaal

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Alternatieve geneeswijzen/therapieën

- Acupunctuur: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een arts die zich specifiek op acupunctuur heeft toegelegd, een acupuncturist die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong, een acupuncturist die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Antroposofische therapieën: uitbreiding met uitwendige therapie.
- Chiropractie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met leden van de Christelijke Chiropractoren Associatie (CCA).
- Homeopathie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klassiek homeopaat die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Manuele geneeskunde: omschrijving gewijzigd in manuele therapie (eggshell methode/methode Van der Bijl).
- Natuurgeneeswijzen: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. Benoemd dat De Friesland onder natuurgeneeswijzen niet verstaat paranormale geneeswijzen, psychosociale geestelijke begeleiding, chelatie-, ozon- en Frischzellentherapie.
- Shiatsu-therapie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een shiatsu-therapeut die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong of geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Uitbreiding van het aantal vaktherapieën met danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie.
- Uitbreiding met integratieve kindertherapie door een therapeut die lid is van de Vereniging van Integraal Therapeuten (VIT) of van de Vereniging van & voor Kindertherapeuten (VvVK).
- Uitbreiding met orthomoleculaire geneeskunde/therapie door een arts, een licentie-lid van de Maatschappij ter Bevordering van de Orthomoleculaire Geneeskunde (MBOG) of een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG.
De voorgeschreven middelen/supplementen vallen hier niet onder.

Antroposofische en homeopathische middelen

Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Anticonceptiva

De vrouwelijke verzekerde heeft vanaf de leeftijd van 21 jaar recht op een volledige vergoeding van orale anticonceptiva (de pil), de prikpil, het spiraaltje, het pessarium occlusivum, het implanteerbare hormoonstaafje en de morning-after pil. Voor hormonale pleisters en de vaginale ring geldt een maximumvergoeding van € 75,- per kalenderjaar. Voor het spiraaltje, het pessarium occlusivum en het implanteerbare hormoonstaafje is de vergoeding beperkt tot eenmaal per drie kalenderjaren.

Brillen en contactlenzen

De aparte vergoeding voor brillenglazen/contactlenzen en monturen is komen te vervallen. Er wordt één bedrag vergoed voor brillenglazen, monturen en contactlenzen, ter hoogte van de eerdere afzonderlijke vergoedingen tezamen (maximaal € 175,- per drie kalenderjaren).

Brilvervangende chirurgie (ooglaserbehandelingen)

De vergoeding geldt ook voor niet gecontracteerde oogartsen werkzaam in een ziekenhuis of een zelfstandig behandelcentrum.

Buitenlanddekking (werelddekking)

Uitbreiding met een volledige vergoeding, in aanvulling op de Basisverzekering, onder de volgende voorwaarden:

a. Spoedeisende zorg in het buitenland

Bij tijdelijk verblijf van korter dan een jaar in een ander land dan uw woonland, hebt u recht op vergoeding van de kosten van spoedeisende zorg. Er is sprake van spoedeisende zorg als deze bij vertrek onvoorzien was en redelijkerwijs niet kon worden uitgesteld tot na terugkeer in uw woonland. Het betreft uitsluitend een aanvulling op de vergoeding van zorg of diensten waarop aanspraak bestaat op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. De aanvulling is het verschil tussen de vergoeding uit de Basisverzekering en de in rekening gebrachte kosten. Voorwaarde is dat u rechtstreeks en zo mogelijk vooraf, of als dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk, contact hebt opgenomen met de De Friesland Alarmservice. Als u niet aan deze voorwaarde voldoet, worden de kosten vergoed tot ten hoogste het door De Friesland gecontracteerde of in Nederland geldende marktconforme tarief.

b. Overlijden in het buitenland

U hebt, na inschakeling van de De Friesland Alarmservice recht op vergoeding van het vervoer van het stoffelijk overschot van de plaats van overlijden in het buitenland naar uw woonland, op basis van kostprijs. In plaats hiervan kunnen in voorkomende gevallen de kosten van begraving of crematie ter plaatse worden vergoed, tot maximaal de kosten van repatriëring van het stoffelijk overschot.

c. Repatriëring bij ziekte en/of ongeval

U hebt recht op vergoeding van de kosten van repatriëring door of in opdracht van de De Friesland Alarmservice op basis van kostprijs, voor zover geen aanspraak bestaat op vergoeding van deze kosten op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. Onder repatriëringkosten wordt verstaan de kosten van bijzonder vervoer van zieken of gewonden, inclusief medisch noodzakelijke begeleiding, vanuit het buitenland naar de woonplaats van de verzekerde. Deze kosten dienen in directe relatie te staan tot de ziekte of het ongeval.

Dieetadvisering

Uitbreiding met maximaal twee behandeluren per kalenderjaar, in aansluiting op de vergoeding uit de Basisverzekering en onder dezelfde voorwaarden.

Fysiotherapie

- Uitbreiding van het aantal behandelingen lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut van 9 naar 12.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut die voldoet aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut' en staat ingeschreven in het register van de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten.
- Wijziging van de vergoeding bij behandeling door een niet-gecontracteerde zorgaanbieder in 80% van de door De Friesland gecontracteerde standaardtarieven. Dit geldt ook voor lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Beperking van de aanspraak op beweegprogramma's tot eenmalig tijdens de gehele verzekeringsduur per indicatie. De indicatie diabetes bij beweegprogramma's is gewijzigd in diabetes type 2.
- Beperking van de aanspraak op medische fitness tot eenmaal per kalenderjaar. Het opnemen van de eis dat het programma dient te worden gestart binnen twee weken na een reguliere individuele of groepsbehandeling fysiotherapie, een beweegprogramma of oefen-therapie Cesar/Mensendieck.

Herstellingsoorden

Als eis opgenomen dat de opname in het herstellingsoord plaats dient te vinden aansluitend aan de ziekenhuisopname en tot doel heeft de opnameperiode in het ziekenhuis te bekorten.

Als definitie toegevoegd dat met herstellingsoord wordt bedoeld een in Nederland gevestigd centrum dat hulp biedt aan personen die vanwege somatische (lichamelijke) klachten gedurende 24 uur per dag tijdelijke opvang, begeleiding en verpleging nodig hebben. Hieronder kan ook een zorghotel vallen.

Huidtherapie

Toegevoegd dat een huidtherapeut dient te voldoen aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut'. De eis dat de zorg dient te worden verleend door een gecontracteerde huidtherapeut is vervallen. Dit geldt niet voor lymfedrainage/oedeemtherapie, zie onder Fysiotherapie.

Hulpmiddelen

- Uitbreiding met de aanspraak op therapiezolen.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders voor steunzolen en therapiezolen met een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP en een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.

Kraamzorg

Om in aanmerking te komen voor compensatie van de eigen bijdrage bevalling en kraamzorg die op grond van de Zorgverzekeringswet is verschuldigd, dient de originele nota naar De Friesland te worden opgestuurd.

Kuurbehandelingen

- Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding van het aantal kuuroorden ten behoeve van reuma- en Bechterewpatiënten met Bad Hofgastein (Oostenrijk) en Jachymov (Tsjechië).

Mantelzorgvervangende hulp

- Uitbreiding van de hulp van 15 naar 21 dagen.

Deze zorg dient te worden uitgevoerd door gekwalificeerde vrijwilligers van de Stichting Mantelzorgvervanging Nederland 'Handen-in-Huis'.

Overgang, zorg in verband met

De uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een verpleegkundig overgangsconsulente aangesloten bij de Vereniging van Verpleegkundige Overgangsconsulenten (VVOG).

Pedicure

Wijziging van de vergoeding in een maximumbedrag van € 200,- per kalenderjaar.

Pensionkosten

Beperking vergoeding voor uitsluitend de kosten van verblijf op basis van logies.

Podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie

- Voor verzekerden vanaf 18 jaar is de beperking vervallen dat podotherapie uitsluitend wordt vergoed als er sprake is van diabetes of reumatische artritis.
- Uitbreiding van de vergoeding voor podotherapie van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding met de aanspraak op podologie door een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP.
- Uitbreiding met de aanspraak op podoposturaaltherapie door een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.
- Er geldt één maximumbedrag per kalenderjaar voor podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie tezamen.

Preventie

- Bewegen in warm water: bij deelname georganiseerd door andere patiëntenverenigingen dan de RPV Drachten, RPV Leeuwarden, RPV Ooststellingwerf, RPF Súdwest Fryslân en de RPV Weststellingwerf bedraagt de vergoeding maximaal € 175,- per kalenderjaar.
- Cursussen: uitbreiding met de volgende cursussen:
  - EHBO-cursus Bij volwassenen en Bij Kinderen, door Iedereen EHBO (online cursus), met uitzondering van herhalingscursussen;
  - EHBO-cursus die leidt tot het diploma Eerste Hulp of het certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het Oranje Kruis, met uitzondering van herhalingscursussen;
  - zwangerschapscursus voor zover het betreft de bijeenkomsten na de bevalling ter bevordering van het fysieke gestel, door GGD, (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie of instelling voor kraamzorg. Deze vervangt de cursus gymnastiek na de bevalling;
  - valpreventie (In Balans of Zicht op Evenwicht), door GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie;
  - zelfmanagementcursussen die erop gericht zijn te leren omgaan met een ziekte en/of aandoening, door patiëntenverenigingen aangesloten bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) of bij de CG-Raad.
- Wijziging van de zorgaanbieders bij de cursussen omgaan met spanningen/ontspannen leren leven/slappen kun je leren in GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie.
- De cursus stoppen met roken wordt niet meer vergoed, omdat zorg bij een stoppen-met-rokenprogramma is opgenomen in de Basisverzekering.
- Wijziging van de vergoeding voor cursussen in een maximumbedrag van € 150,- per kalenderjaar voor alle cursussen tezamen.
- Sportactiviteiten ex-hartpatiënten: deze dienen te worden georganiseerd en/of worden gehouden onder begeleiding van patiëntenorganisatie De Hart&Vaatgroep.

Psychologische zorg (eerstelijnszorg)

De psychologische zorg hoeft geen voortzetting meer te zijn van de behandeling die op grond van de Basisverzekering is vergoed. De zorg dient te worden verleend door een gezondheidszorgpsycholoog, een eerstelijns psycholoog een Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP of een NVO orthopedagoog-generalist. Een verwijzing door de huisarts, bedrijfsarts, medisch specialist of jeugdgezondheidszorgarts is vereist. Zittingen waarvoor al een gedeeltelijke vergoeding op grond van de Basisverzekering is verleend komen niet voor vergoeding in aanmerking, evenals de eigen bijdrage die op grond van de Basisverzekering is verschuldigd.

De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag van € 300,- per kalenderjaar, met een eigen bijdrage van € 10,- per zitting.

Reiskosten ziekenbezoek

- De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag per gezin.
- De voorwaarde dat een gezinslid van 18 tot 27 jaar studerend moet zijn, is gewijzigd in de voorwaarde dat dit gezinslid studerend moet zijn bij aanvang van de opname.
- De vergoeding bij gebruik van eigen vervoer is gewijzigd in € 0,27 per kilometer.

Tandheelkundige zorg

- Kroon- en brugwerk: aanspraak voor verzekerden jonger dan 18 jaar i.p.v. jonger dan 22 jaar.
- Ongevallenregeling voor verzekerden jonger dan 25 jaar: de maximumvergoeding is verhoogd tot € 750,-.
- Orthodontie: uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Terminale zorg

Uitbreiding van de dekking met een tegemoetkoming in de eigen bijdrage voor terminale zorg, als u niet meer thuis verzorgd kunt worden. De zorg mag worden verleend door een hospice of bijna-thuis-huis aangesloten bij het steunpunt van de landelijke vereniging Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ). Een verwijzing van de huisarts of behandelend medisch specialist is noodzakelijk. U hebt geen recht op vergoeding van de eigen bijdrage die u op grond van de AWBZ bent verschuldigd.

De vergoeding bedraagt maximaal € 15,- per dag, met een maximum van € 500,-.

Voorwaarden Aanvullende Verzekering Student

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- Verzekerden tot 27 jaar betalen geen premie voor de Aanvullende Verzekering Student als een van de ouders is ingeschreven in de Aanvullende Verzekering Zorg van De Friesland.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Alternatieve geneeswijzen/therapieën

- Acupunctuur: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een arts die zich specifiek op acupunctuur heeft toegelegd, een acupuncturist die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong, een acupuncturist die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Antroposofische therapieën: uitbreiding met uitwendige therapie.
- Chiropractie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met leden van de Christelijke Chiropractoren Associatie (CCA).
- Homeopathie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klassiek homeopaat die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Manuele geneeskunde: omschrijving gewijzigd in manuele therapie (eggshell methode/methode Van der Bijl).
- Natuurgeneeswijzen: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. Benoemd dat De Friesland onder natuurgeneeswijzen niet verstaat paranormale geneeswijzen, psychosociale geestelijke begeleiding, chelatie-, ozon- en Frischzellentherapie.
- Shiatsu-therapie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een shiatsu-therapeut die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong of geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Uitbreiding van het aantal vaktherapieën met danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie.
- Uitbreiding met integratieve kindtherapie door een therapeut die lid is van de Vereniging van Integraal Therapeuten (VIT) of van de Vereniging van & voor Kindertherapeuten (VvVK).

- Uitbreiding met orthomoleculaire geneeskunde/therapie door een arts, een licentie-lid van de Maatschappij ter Bevordering van de Orthomoleculaire Geneeskunde (MBOG) of een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. De voorgeschreven middelen/supplementen vallen hier niet onder.

Anticonceptiva

De vrouwelijke verzekerde heeft vanaf de leeftijd van 21 jaar recht op een volledige vergoeding van orale anticonceptiva (de pil), de prikpil, het spiraaltje, het pessarium occlusivum, het implanteerbare hormoonstaafje en de morning-after pil. Voor hormonale pleisters en de vaginale ring geldt een maximumvergoeding van € 75,- per kalenderjaar. Voor het spiraaltje, het pessarium occlusivum en het implanteerbare hormoonstaafje is de vergoeding beperkt tot eenmaal per drie kalenderjaren.

Brillen en contactlenzen

Uitbreiding met een vergoeding voor brillmonturen. Er wordt één bedrag vergoed voor brillenglazen, monturen en contactlenzen tezamen, ter hoogte van maximaal € 100,- per twee kalenderjaren.

Buitenlanddekking (werelddekking)

Uitbreiding met een volledige vergoeding, in aanvulling op de Basisverzekering, onder de volgende voorwaarden:

a. Spoedeisende zorg in het buitenland

Bij tijdelijk verblijf van korter dan een jaar in een ander land dan uw woonland, hebt u recht op vergoeding van de kosten van spoedeisende zorg. Er is sprake van spoedeisende zorg als deze bij vertrek onvoorzien was en redelijkerwijs niet kon worden uitgesteld tot na terugkeer in uw woonland. Het betreft uitsluitend een aanvulling op de vergoeding van zorg of diensten waarop aanspraak bestaat op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. De aanvulling is het verschil tussen de vergoeding uit de Basisverzekering en de in rekening gebrachte kosten. Voorwaarde is dat u rechtstreeks en zo mogelijk vooraf, of als dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk, contact hebt opgenomen met de De Friesland Alarmservice. Als u niet aan deze voorwaarde voldoet, worden de kosten vergoed tot ten hoogste het door De Friesland gecontracteerde of in Nederland geldende marktconforme tarief.

b. Overlijden in het buitenland

U hebt, na inschakeling van de De Friesland Alarmservice recht op vergoeding van het vervoer van het stoffelijk overschot van de plaats van overlijden in het buitenland naar uw woonland, op basis van kostprijs. In plaats hiervan kunnen in voorkomende gevallen de kosten van begraving of crematie ter plaatse worden vergoed, tot maximaal de kosten van repatriëring van het stoffelijk overschot.

c. Repatriëring bij ziekte en/of ongeval

U hebt recht op vergoeding van de kosten van repatriëring door of in opdracht van de De Friesland Alarmservice op basis van kostprijs, voor zover geen aanspraak bestaat op vergoeding van deze kosten op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. Onder repatriëringkosten wordt verstaan de kosten van bijzonder vervoer van zieken of gewonden, inclusief medisch noodzakelijke begeleiding, vanuit het buitenland naar de woonplaats van de verzekerde. Deze kosten dienen in directe relatie te staan tot de ziekte of het ongeval.

Fysiotherapie

- Uitbreiding van het aantal behandelingen fysiotherapie van 16 naar 18, met uitzondering van manuele therapie en lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut die voldoet aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut' en staat ingeschreven in het register van de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten.
- Wijziging van de vergoeding bij behandeling door een niet-gecontracteerde zorgaanbieder in 80% van de door De Friesland gecontracteerde standaardtarieven. Dit geldt ook voor lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.

Oefentherapie Cesar/Mensendieck

Uitbreiding van het aantal behandelingen oefentherapie van 16 naar 18.

Psychologische zorg (eerstelijnszorg)

De psychologische zorg hoeft geen voortzetting meer te zijn van de behandeling die op grond van de Basisverzekering is vergoed. De zorg dient te worden verleend door een gezondheidszorgpsycholoog, een eerstelijns psycholoog een Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP of een NVO orthopedagoog-generalist. Een verwijzing door de huisarts, bedrijfsarts, medisch specialist of jeugdgezondheidszorgarts is vereist. Zittingen waarvoor al een gedeeltelijke vergoeding op grond van de Basisverzekering is verleend komen niet voor vergoeding in aanmerking, evenals de eigen bijdrage die op grond van de Basisverzekering is verschuldigd.

De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag van € 300,- per kalenderjaar, met een eigen bijdrage van € 10,- per zitting.

Tandheelkundige zorg

- Kroon- en brugwerk: aanspraak voor verzekerden jonger dan 18 jaar i.p.v. jonger dan 22 jaar.
- Ongevallenregeling voor verzekerden jonger dan 25 jaar: de maximumvergoeding is verhoogd tot € 750,-.
- Tandheelkundige zorg: aanspraak voor verzekerden vanaf 18 jaar i.p.v. vanaf 22 jaar. Techniekkosten vallen onder de dekking.

Voorwaarden Aanvullende Verzekering Gezin

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Alternatieve geneeswijzen/therapieën

- Acupunctuur: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een arts die zich specifiek op acupunctuur heeft toegelegd, een acupuncturist die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong, een acupuncturist die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Antroposofische therapieën: uitbreiding met uitwendige therapie.

- Chiropractie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met leden van de Christelijke Chiropractoren Associatie (CCA).
- Homeopathie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klassiek homeopaat die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Manuele geneeskunde: omschrijving gewijzigd in manuele therapie (eggshell methode/methode Van der Bijl).
- Natuurgeneeswijzen: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. Benoemd dat De Friesland onder natuurgeneeswijzen niet verstaat paranormale geneeswijzen, psychosociale geestelijke begeleiding, chelatie-, ozon- en Frischzellentherapie.
- Shiatsu therapie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een shiatsu therapeut die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong of geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Uitbreiding van het aantal vaktherapieën met danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie.
- Uitbreiding met integratieve kindertherapie door een therapeut die lid is van de Vereniging van Integraal Therapeuten (VIT) of van de Vereniging van & voor Kindertherapeuten (VvVK).
- Uitbreiding met orthomoleculaire geneeskunde/therapie door een arts, een licentie-lid van de Maatschappij ter Bevordering van de Orthomoleculaire Geneeskunde (MBOG) of een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG.
De voorgeschreven middelen/supplementen vallen hier niet onder.

Antroposofische en homeopathische middelen

Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Anticonceptiva

De vrouwelijke verzekerde heeft vanaf de leeftijd van 21 jaar recht op een volledige vergoeding van orale anticonceptiva (de pil), de prikpil, het spiraaltje, het pessarium occlusivum, het implanteerbare hormoonstaafje en de morning-after pil. Voor hormonale pleisters en de vaginale ring geldt een maximumvergoeding van € 75,- per kalenderjaar. Voor het spiraaltje, het pessarium occlusivum en het implanteerbare hormoonstaafje is de vergoeding beperkt tot eenmaal per drie kalenderjaren.

Brillen en contactlenzen

De aparte vergoeding voor brillenglazen/contactlenzen en monturen is komen te vervallen. Er wordt één bedrag vergoed voor brillenglazen, monturen en contactlenzen, ter hoogte van de eerdere afzonderlijke vergoedingen tezamen (maximaal € 175,- per drie kalenderjaren).

Brilvervangende chirurgie (ooglaserbehandelingen)

De vergoeding geldt ook voor niet-gecontracteerde oogartsen werkzaam in een ziekenhuis of een zelfstandig behandelcentrum.

Buitenlanddekking (werelddekking)

Uitbreiding met een volledige vergoeding, in aanvulling op de Basisverzekering, onder de volgende voorwaarden:

a. Spoedeisende zorg in het buitenland

Bij tijdelijk verblijf van korter dan een jaar in een ander land dan uw woonland, hebt u recht op vergoeding van de kosten van spoedeisende zorg. Er is sprake van spoedeisende zorg als deze bij vertrek onvoorzien was en redelijkerwijs niet kon worden uitgesteld tot na terugkeer in uw woonland. Het betreft uitsluitend een aanvulling op de vergoeding van zorg of diensten waarop aanspraak bestaat op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. De aanvulling is het verschil tussen de vergoeding uit de Basisverzekering en de in rekening gebrachte kosten. Voorwaarde is dat u rechtstreeks en zo mogelijk vooraf, of als dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk, contact hebt opgenomen met de De Friesland Alarmservice. Als u niet aan deze voorwaarde voldoet, worden de kosten vergoed tot ten hoogste het door De Friesland gecontracteerde of in Nederland geldende marktconforme tarief.

b. Overlijden in het buitenland

U hebt, na inschakeling van de De Friesland Alarmservice recht op vergoeding van het vervoer van het stoffelijk overschot van de plaats van overlijden in het buitenland naar uw woonland, op basis van kostprijs. In plaats hiervan kunnen in voorkomende gevallen de kosten van begraving of crematie ter plaatse worden vergoed, tot maximaal de kosten van repatriëring van het stoffelijk overschot.

c. Repatriëring bij ziekte en/of ongeval

U hebt recht op vergoeding van de kosten van repatriëring door of in opdracht van de De Friesland Alarmservice op basis van kostprijs, voor zover geen aanspraak bestaat op vergoeding van deze kosten op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. Onder repatriëringkosten wordt verstaan de kosten van bijzonder vervoer van zieken of gewonden, inclusief medisch noodzakelijke begeleiding, vanuit het buitenland naar de woonplaats van de verzekerde. Deze kosten dienen in directe relatie te staan tot de ziekte of het ongeval.

Dieetadvisering

Uitbreiding met maximaal twee behandeluren per kalenderjaar, in aansluiting op de vergoeding uit de Basisverzekering en onder dezelfde voorwaarden.

Fysiotherapie

- Uitbreiding van het aantal behandelingen fysiotherapie van 16 naar 18, met uitzondering van manuele therapie en lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Uitbreiding van het aantal behandelingen lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut van 9 naar 12.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut die voldoet aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut' en staat ingeschreven in het register van de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten.
- Wijziging van de vergoeding bij behandeling door een niet-gecontracteerde zorgaanbieder in 80% van de door De Friesland gecontracteerde standaardtarieven. Dit geldt ook voor lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Beperking van de aanspraak op beweegprogramma's tot eenmalig tijdens de gehele verzekeringsduur per indicatie. De indicatie diabetes bij beweegprogramma's is gewijzigd in diabetes type 2.
- Beperking van de aanspraak op medische fitness tot eenmaal per kalenderjaar. Het opnemen van de eis dat het programma dient te worden gestart binnen twee weken na een reguliere individuele of groepsbehandeling fysiotherapie, een beweegprogramma of oefen-therapie Cesar/Mensendieck.

Huidtherapie

Toegevoegd dat een huidtherapeut dient te voldoen aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut'. De eis dat de zorg dient te worden verleend door een gecontracteerde huidtherapeut is vervallen. Dit geldt niet voor lymfedrainage/oedeemtherapie, zie onder Fysiotherapie.

Hulpmiddelen

- Uitbreiding met de aanspraak op therapiezolen.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders voor steunzolen en therapiezolen met een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP en een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.

Kraamzorg

Om in aanmerking te komen voor compensatie van de eigen bijdrage bevalling en kraamzorg die op grond van de Zorgverzekeringswet is verschuldigd, dient de originele nota naar De Friesland te worden opgestuurd.

Kuurbehandelingen

- Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding van het aantal kuuroorden ten behoeve van reuma- en Bechterewpatiënten met Bad Hofgastein (Oostenrijk) en Jachymov (Tsjechië).

Oefentherapie Cesar/Mensendieck

Uitbreiding van het aantal behandelingen oefentherapie van 16 naar 18.

Pensionkosten

Beperking vergoeding voor uitsluitend de kosten van verblijf op basis van logies.

Podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie

- Voor verzekerden vanaf 18 jaar is de beperking vervallen dat podotherapie uitsluitend wordt vergoed als er sprake is van diabetes of reumatische artritis.
- Uitbreiding van de vergoeding voor podotherapie van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding met de aanspraak op podologie door een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP.
- Uitbreiding met de aanspraak op podoposturaaltherapie door een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.
- Er geldt één maximumbedrag van € 150,- per kalenderjaar voor podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie tezamen.

Preventie

- Cursussen: uitbreiding met de volgende cursussen:
  - EHBO-cursus Bij volwassenen en Bij Kinderen, door Iedereen EHBO (online cursus), met uitzondering van herhalingscursussen;
  - EHBO-cursus die leidt tot het diploma Eerste Hulp of het certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het Oranje Kruis, met uitzondering van herhalingscursussen;
  - zwangerschapskursus voor zover het betreft de bijeenkomsten na de bevalling ter bevordering van het fysieke gestel, door GGD, (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie of instelling voor kraamzorg. Deze vervangt de cursus gymnastiek na de bevalling;
  - valpreventie (In Balans of Zicht op Evenwicht), door GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie;
  - zelfmanagementcursussen die erop gericht zijn te leren omgaan met een ziekte en/of aandoening, door patiëntenverenigingen aangesloten bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) of bij de CG-Raad.
- Wijziging van de zorgaanbieders bij de cursussen omgaan met spanningen/ontspannen leren leven/slappen kun je leren in GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie.
- De cursus stoppen met roken wordt niet meer vergoed, omdat zorg bij een stoppen-met-rokenprogramma is opgenomen in de Basisverzekering.
- Wijziging van de vergoeding voor cursussen in een maximumbedrag van € 150,- per kalenderjaar voor alle cursussen tezamen.

Psychologische zorg (eerstelijnszorg)

De psychologische zorg hoeft geen voortzetting meer te zijn van de behandeling die op grond van de Basisverzekering is vergoed. De zorg dient te worden verleend door een gezondheidszorgpsycholoog, een eerstelijns psycholoog een Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP of een NVO orthopedagoog-generalist. Een verwijzing door de huisarts, bedrijfsarts, medisch specialist of jeugdgezondheidszorgarts is vereist. Zittingen waarvoor al een gedeeltelijke vergoeding op grond van de Basisverzekering is verleend komen niet voor vergoeding in aanmerking, evenals de eigen bijdrage die op grond van de Basisverzekering is verschuldigd.

De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag van € 300,- per kalenderjaar, met een eigen bijdrage van € 10,- per zitting.

Reiskosten ziekenbezoek

- De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag per gezin.
- De voorwaarde dat een gezinslid van 18 tot 27 jaar studerend moet zijn, is gewijzigd in de voorwaarde dat dit gezinslid studerend moet zijn bij aanvang van de opname.
- De vergoeding bij gebruik van eigen vervoer is gewijzigd in € 0,27 per kilometer.

Tandheelkundige zorg

- Kroon- en brugwerk: aanspraak voor verzekerden jonger dan 18 jaar i.p.v. jonger dan 22 jaar.
- Ongevallenregeling voor verzekerden jonger dan 25 jaar: de maximumvergoeding is verhoogd tot € 750,-.
- Orthodontie: uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Voorwaarden Aanvullende Verzekering 55 Plus

Algemeen

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Alternatieve geneeswijzen/therapieën

- Acupunctuur: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een arts die zich specifiek op acupunctuur heeft toegelegd, een acupuncturist die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong, een acupuncturist die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Antroposofische therapieën: uitbreiding met uitwendige therapie.
- Chiropractie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met leden van de Christelijke Chiropractoren Associatie (CCA).
- Homeopathie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een klassiek homeopaat die geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Manuele geneeskunde: omschrijving gewijzigd in manuele therapie (eggshell methode/methode Van der Bijl).
- Natuurgeneeswijzen: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. Benoemd dat De Friesland onder natuurgeneeswijzen niet verstaat paranormale geneeswijzen, psychosociale geestelijke begeleiding, chelatie-, ozon- en Frischzellentherapie.
- Shiatsu-therapie: uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een shiatsu-therapeut die lid is van de Nederlandse Vereniging voor Traditionele Chinese Geneeskunde Zhong of geregistreerd is in het register A of B van de koepelorganisatie SRBAG.
- Uitbreiding van het aantal vaktherapieën met danstherapie, dramatherapie, muziektherapie en psychomotorische therapie.
- Uitbreiding met integratieve kindervertherapie door een therapeut die lid is van de Vereniging van Integraal Therapeuten (VIT) of van de Vereniging van & voor Kindertherapeuten (VvVK).
- Uitbreiding met orthomoleculaire geneeskunde/therapie door een arts, een licentie-lid van de Maatschappij ter Bevordering van de Orthomoleculaire Geneeskunde (MBOG) of een therapeut die geregistreerd is in het register A of B van de SRBAG. De voorgeschreven middelen/supplementen vallen hier niet onder.

Antroposofische en homeopathische middelen

Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.

Brillen en contactlenzen

De aparte vergoeding voor brillenglazen/contactlenzen en monturen is komen te vervallen. Er wordt één bedrag vergoed voor brillenglazen, monturen en contactlenzen, ter hoogte van de eerdere afzonderlijke vergoedingen tezamen (maximaal € 175,- per drie kalenderjaren).

Brilvervangende chirurgie (ooglaserbehandelingen)

De vergoeding geldt ook voor niet gecontracteerde oogartsen werkzaam in een ziekenhuis of een zelfstandig behandelcentrum.

Buitenlanddekking (werelddekking)

Uitbreiding met een volledige vergoeding, in aanvulling op de Basisverzekering, onder de volgende voorwaarden:

a. Spoedeisende zorg in het buitenland

Bij tijdelijk verblijf van korter dan een jaar in een ander land dan uw woonland, hebt u recht op vergoeding van de kosten van spoedeisende zorg. Er is sprake van spoedeisende zorg als deze bij vertrek onvoorzien was en redelijkerwijs niet kon worden uitgesteld tot na terugkeer in uw woonland. Het betreft uitsluitend een aanvulling op de vergoeding van zorg of diensten waarop aanspraak bestaat op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. De aanvulling is het verschil tussen de vergoeding uit de Basisverzekering en de in rekening gebrachte kosten. Voorwaarde is dat u rechtstreeks en zo mogelijk vooraf, of als dit niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk, contact hebt opgenomen met de De Friesland Alarmservice. Als u niet aan deze voorwaarde voldoet, worden de kosten vergoed tot ten hoogste het door De Friesland gecontracteerde of in Nederland geldende marktconforme tarief.

b. Overlijden in het buitenland

U hebt, na inschakeling van de De Friesland Alarmservice recht op vergoeding van het vervoer van het stoffelijk overschot van de plaats van overlijden in het buitenland naar uw woonland, op basis van kostprijs. In plaats hiervan kunnen in voorkomende gevallen de kosten van begraving of crematie ter plaatse worden vergoed, tot maximaal de kosten van repatriëring van het stoffelijk overschot.

c. Repatriëring bij ziekte en/of ongeval

U hebt recht op vergoeding van de kosten van repatriëring door of in opdracht van de De Friesland Alarmservice op basis van kostprijs, voor zover geen aanspraak bestaat op vergoeding van deze kosten op grond van een bij De Friesland of elders afgesloten Basisverzekering. Onder repatriëringkosten wordt verstaan de kosten van bijzonder vervoer van zieken of gewonden, inclusief medisch noodzakelijke begeleiding, vanuit het buitenland naar de woonplaats van de verzekerde. Deze kosten dienen in directe relatie te staan tot de ziekte of het ongeval.

Dieetadvisering

Uitbreiding met maximaal vier behandeluren per kalenderjaar, aansluitend op de vergoeding uit de Basisverzekering en onder dezelfde voorwaarden.

Fysiotherapie

- Uitbreiding van het aantal behandelingen lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut van 9 naar 12.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut die voldoet aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut' en staat ingeschreven in het register van de Nederlandse Vereniging van Huidtherapeuten.
- Wijziging van de vergoeding bij behandeling door een niet-gecontracteerde zorgaanbieder in 80% van de door De Friesland gecontracteerde standaardtarieven. Dit geldt ook voor lymfedrainage/oedeemtherapie door een huidtherapeut.
- Beperking van de aanspraak op beweegprogramma's tot eenmalig tijdens de gehele verzekeringsduur per indicatie. De indicatie diabetes bij beweegprogramma's is gewijzigd in diabetes type 2.
- Beperking van de aanspraak op medische fitness tot eenmaal per kalenderjaar. Het opnemen van de eis dat het programma dient te worden gestart binnen twee weken na een reguliere individuele of groepsbehandeling fysiotherapie, een beweegprogramma of oefen-therapie Cesar/Mensendieck.

Herstellingsoorden

Als eis opgenomen dat de opname in het herstellingsoord plaats dient te vinden aansluitend aan de ziekenhuisopname en tot doel heeft de opnameperiode in het ziekenhuis te bekorten.

Als definitie toegevoegd dat met herstellingsoord wordt bedoeld een in Nederland gevestigd centrum dat hulp biedt aan personen die vanwege somatische (lichamelijke) klachten gedurende 24 uur per dag tijdelijke opvang, begeleiding en verpleging nodig hebben. Hieronder kan ook een zorghotel vallen.

Huidtherapie

Toegevoegd dat een huidtherapeut dient te voldoen aan de eisen van het 'Besluit opleidingseisen en deskundigheidsgebied huidtherapeut'. De eis dat de zorg dient te worden verleend door een gecontracteerde huidtherapeut is vervallen. Dit geldt niet voor lymfedrainage/ oedeemtherapie, zie onder Fysiotherapie.

Hulpmiddelen

- Uitbreiding met de aanspraak op therapiezolen.
- Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders voor steunzolen en therapiezolen met een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP en een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.

Kuurbehandelingen

- Uitbreiding van de vergoeding van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding van het aantal kuuroorden ten behoeve van reuma- en Bechterewpatiënten met Bad Hofgastein (Oostenrijk) en Jachymov (Tsjechië).

Lidmaatschap van een patiëntenvereniging

- Uitbreiding met een vergoeding voor het lidmaatschap van een patiëntenvereniging aangesloten bij de CG-raad.
- Wijziging van Zorgbelang Nederland in de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF).

Mantelzorgvervangende hulp

- Uitbreiding van de hulp van 15 naar 21 dagen.

Deze zorg dient te worden uitgevoerd door gekwalificeerde vrijwilligers van de Stichting Mantelzorgvervangend Nederland 'Handen-in-Huis'.

Overgang, zorg in verband met de

Uitbreiding van het aantal zorgaanbieders met een verpleegkundig overgangsconsulente aangesloten bij de Vereniging van Verpleegkundige Overgangsconsulenten (VVOC).

Pedicure

Wijziging van de vergoeding in een maximumbedrag van € 200,- per kalenderjaar.

Pensionkosten

Beperking vergoeding voor uitsluitend de kosten van verblijf op basis van logies.

Podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie

- Voor verzekerden vanaf 18 jaar is de beperking vervallen dat podotherapie uitsluitend wordt vergoed als er sprake is van diabetes of reumatische artritis.
- Uitbreiding van de vergoeding voor podotherapie van 80% naar 100%. De maximumbedragen zijn niet gewijzigd.
- Uitbreiding met de aanspraak op podologie door een register(sport)podoloog A&B aangesloten bij de Stichting LOOP.
- Uitbreiding met de aanspraak op podoposturaaltherapie door een registertherapeut aangesloten bij het Omni Podo Genootschap.
- Er geldt één maximumbedrag van € 250,- per kalenderjaar voor podotherapie, podologie en podoposturaaltherapie tezamen.

Preventie

- Bewegen in warm water: bij deelname georganiseerd door andere patiëntenverenigingen dan de RPV Drachten, RPV Leeuwarden, RPV Ooststellingwerf, RPF Súdwest Fryslân en de RPV Weststellingwerf bedraagt de vergoeding maximaal € 175,- per kalenderjaar.
- Cursussen: uitbreiding met de volgende cursussen:
  - EHBO-cursus Bij volwassenen en Bij Kinderen, door Iedereen EHBO (online cursus), met uitzondering van herhalingscursussen;
  - EHBO-cursus die leidt tot het diploma Eerste Hulp of het certificaat Eerste Hulp aan Kinderen van het Oranje Kruis, met uitzondering van herhalingscursussen;
  - valpreventie (In Balans of Zicht op Evenwicht), door GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie;
  - zelfmanagementcursussen die erop gericht zijn te leren omgaan met een ziekte en/of aandoening, door patiëntenverenigingen aangesloten bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) of bij de CG-Raad.
- Wijziging van de zorgaanbieders bij de cursussen omgaan met spanningen/ontspannen leren leven/slappen kun je leren in GGD of (cursusbureau van een) thuiszorgorganisatie.
- De cursus stoppen met roken wordt niet meer vergoed, omdat zorg bij een stoppen-met-rokenprogramma is opgenomen in de Basisverzekering.
- Wijziging van de vergoeding voor cursussen in een maximumbedrag van € 150,- per kalenderjaar voor alle cursussen tezamen.
- Sportactiviteiten ex-hartpatiënten: deze dienen te worden georganiseerd en/of worden gehouden onder begeleiding van patiëntenorganisatie De Hart&Vaatgroep.

Psychologische zorg (eerstelijnszorg)

De psychologische zorg hoeft geen voortzetting meer te zijn van de behandeling die op grond van de Basisverzekering is vergoed. De zorg dient te worden verleend door een gezondheidszorgpsycholoog, een eerstelijns psycholoog een Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP of een NVO orthopedagoog-generalist. Een verwijzing door de huisarts, bedrijfsarts, medisch specialist of jeugdgezondheidszorgarts is vereist. Zittingen waarvoor al een gedeeltelijke vergoeding op grond van de Basisverzekering is verleend komen niet voor vergoeding in aanmerking, evenals de eigen bijdrage die op grond van de Basisverzekering is verschuldigd.

De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag van € 300,- per kalenderjaar, met een eigen bijdrage van € 10,- per zitting.

Reiskosten ziekenbezoek

- De vergoeding is gewijzigd in een maximumbedrag per gezin.
- De voorwaarde dat een gezinslid van 18 tot 27 jaar studerend moet zijn, is gewijzigd in de voorwaarde dat dit gezinslid studerend moet zijn bij aanvang van de opname.
- De vergoeding bij gebruik van eigen vervoer is gewijzigd in € 0,27 per kilometer.

Terminale zorg

Uitbreiding van de dekking met een tegemoetkoming in de eigen bijdrage voor terminale zorg, als u niet meer thuis verzorgd kunt worden.

De zorg mag worden verleend door een hospice of bijna-thuis-huis aangesloten bij het steunpunt van de landelijke vereniging Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ). Een verwijzing van de huisarts of behandelend medisch specialist is noodzakelijk. U hebt geen recht op vergoeding van de eigen bijdrage die u op grond van de AWBZ bent verschuldigd.

De vergoeding bedraagt maximaal € 15,- per dag, met een maximum van € 500,-.

Voorwaarden Aanvullende Verzekeringen Tand Standaard, Tand Extra, Tand Optimaal

Algemeen, voor alle Aanvullende Verzekeringen Tand

- De rechtsvorm van De Friesland is gewijzigd van een Onderlinge Waarborgmaatschappij in een NV.
- De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is leidend voor de verwerking van persoonsgegevens.
- De landelijke terrorismeclausule is van toepassing.
- De leeftijdsgrens voor toelating is verlaagd van 22 naar 18 jaar.
- Bij vergoeding van nota's in een andere valuta dan euro, wordt voortaan uitgegaan van de omrekenkoers zoals die geldt op de dag van de behandeling.

Aanvullende Verzekeringen Tand Standaard en Tand Extra

Verhoging van de vergoeding van 80% naar 100% voor de codes C (consultatie en diagnostiek), M (preventie/mondhygiëne), A (anesthesie) en V (restauraties d.m.v. plastische materialen, bijv. vullingen).

Aanvullende Verzekering Tand Optimaal

Verhoging van de vergoeding van 80% naar 100% voor de codes A (anesthesie) en V (restauraties d.m.v. plastische materialen, bijv. vullingen).

Voorwaarden Studentenkantoor

Er is een wijziging in de manier waarop klachten en geschillen kunnen worden voorgelegd. Klachten en geschillen over de uitvoering van de overeenkomst kan de verzekeringnemer in eerste instantie voorleggen aan het management van de afdeling.

Als dit niet leidt tot een bevredigende oplossing, dan kan de verzekeringnemer de klacht of het geschil voorleggen aan: Directie FBTO/Klachtenmanagement FBTO, Postbus 50, 8900 AB Leeuwarden, fax: 058 - 234 57 02.

Persoonlijk contact

Hartstikke handig, brochures en formulieren, maar het liefst helpen we u persoonlijk bij het samenstellen van uw zorgverzekering. Hoe u maar wilt: u kunt langskomen in één van onze winkels, ons mailen of bellen.

Onze website

Op www.defriesland.nl vindt u alles over onze verzekeringen en kunt u direct een offerte aanvragen. Behoeft u meer informatie, of wilt u wat kwijt? Met een e-mail stelt u ons eenvoudig op de hoogte van uw vragen, opmerkingen of wensen. We nemen dan zo snel mogelijk contact met u op.

Bellen

Onze afdeling Klantcontacten zit op werkdagen van 8.00 tot 18.00 uur voor u klaar. U kunt ze natuurlijk ook schrijven of faxen.

Telefoon: (058) 291 31 31

Fax: (058) 215 37 59

Adres: Harlingertrekweg 53, Leeuwarden

Postadres: Postbus 270, 8901 BB Leeuwarden

Langskomen

Wilt u liever persoonlijk contact met een van onze medewerkers? Stap dan binnen in één van onze winkels. U kunt iedere werkdag tussen 8.30 en 17.00 uur binnenlopen.

- ♦ Leeuwarden, Harlingertrekweg 53, 8913 HR
- ♦ Drachten, Zuiderbuurt 64, 9203 CX
- ♦ Heerenveen, Sieversstraat 8, 8442 CG
- ♦ Sneek, Singel 48, 8601 AK

Bovendien doen wij met onze mobiele winkels een groot aantal plaatsen aan en houden wij maandelijks spreekuur op Ameland, Terschelling en Schiermonnikoog. Kijk voor meer informatie over de route of de spreekuren op www.defriesland.nl of vraag onze afdeling Klantcontacten wanneer we bij u in de buurt zijn.

U bent bij De Friesland ook welkom voor een goede en voordelige:

- ♦ Basisverzekering
- ♦ Aanvullende (tand)verzekering
- ♦ (Doorlopende) reis- en/of annuleringsverzekering
- ♦ Uitvaartverzekering

Profiteer van direct financieel voordeel

De Friesland doet graag iets extra's voor haar klanten. Speciaal voor u hebben wij afspraken gemaakt met regionale en landelijke partijen. Door deze afspraken kunnen wij u nu mooie voordelen bieden op producten, diensten en belevenissen. Op vertoon van uw zorgpas kunt u hier gebruik van maken. Alle voordelen zijn mogelijk gemaakt door de deelnemende organisaties. Onderstaand vindt u een selectie van onze klantvoordelen. Kijk voor alle aanbiedingen op www.defriesland.nl/klantvoordelen.

Ruime korting op brillen en contactlenzen bij Pearle, Eyewish en Specsavers

Bent u toe aan een nieuwe bril of contactlenzen? Op vertoon van uw zorgpas ontvangt u direct financieel voordeel op (kinder)brillen, contactlenzen of zonnebrillen.

PEARLE
OPTICIENS

eyewish
GROENEVELD

Specsavers

€ 5,- korting op Dr. Yep, jaargids om de beste zorg te kiezen

De jaargids van Dr. Yep helpt u onafhankelijk en betrouwbaar met uw zorgkeuzes. Boordevol informatie over ziektes en toplistjes over de beste zorg, specialistenteams en behandelingen. Meer dan 60 medisch topspecialisten hebben ervoor gezorgd dat u de meest recente informatie krijgt. Het team van Dr. Yep heeft alle ziekenhuizen in Nederland in het geheim bezocht.

Dit geeft een unieke inzicht in de spreekkamers van de Nederlandse medisch specialisten! In de winkels van De Friesland betaalt u slechts € 7,50 i.p.v. € 12,50. Bestellen kan ook via www.dr-yep.nl voor € 9,50. De kortingscode is DFZ-III0.

Tweede kaartje gratis bij Sprookjeshof in Zuidlaren

Wilt u er even helemaal uit met uw kinderen? Dat kan in de Sprookjeshof in Zuidlaren. Uw kinderen kunnen hier het hele jaar door, met mooi of slecht weer, lekker actief spelen. Naast de buitenspeeltuin en het overdekte Kabouter Klauter Kasteel, zijn er ook het sprookjespark en de kinderboerderij. Deze aanbieding is geldig tot 1 april 2011.

Diverse kortingen bij De Vrijbouter, de grootste kampeer- en outdoorspecialist van Nederland

Bij De Vrijbouter kunt u het gehele seizoen profiteren van wisselende aanbiedingen. Tot en met 31 december (en zolang de voorraad strekt) gelden de volgende klantvoordelen:

- Bij iedere aankoop boven de € 99,- ontvangt u een De Vrijbouter bodywarmer ter waarde van € 29,99 cadeau (de bodywarmer is niet in te wisselen tegen contanten);
- 15% korting op alle schoenen uit de Wilderness-collectie;
- Tweede windstopper Breeze voor de 1/2 prijs;
- 15% korting op Anaconda, Python, Panther, Tigre, Eagle en back pack easy rugzakken;
- Bij aankoop van een paar schoenen, schoenonderhoudsmiddel voor de halve prijs;
- 15% korting op de totale collectie Falke sokken.

Gratis 'De Friesland' fiets veiligheidscheck en 20% korting op een kinderhelm

Bij fietsspecialist Jan Terpstra Cyclingworld kunt u GRATIS een veiligheidscheck laten doen. Eventuele gebreken kunnen gerepareerd worden tegen 15% korting op de te monteren onderdelen. Zo is uw fiets weer helemaal winterklaar! Ook ontvangt u tot en met maart 2011 20% korting op een kinderhelm.

Jan Terpstra
CYCLING WORLD

Volgend jaar zullen de loophulpmiddelen, met name de rollator (i.v.m. wetswijzigingen), niet meer verstrekt kunnen worden via uw zorgverzekeraar. U kunt dan echter nog steeds goed terecht bij het Hulpmiddelen Centrum en de Groene Kruis Winkels. Zij kunnen u uitstekend adviseren welk type loophulpmiddel het beste bij u past. Tevens instrueren ze u voor een juist en veilig gebruik. Als klant van De Friesland, kunt u al voor € 69,95 een lichtgewicht rollator bij hen aanschaffen. Maar ook voor de meest moderne, eenvoudig op te vouwen, rollators heeft u bij het Hulpmiddelen Centrum en de Groene Kruis Winkels ruime keus.

hmc
HULPMIDDELEN
CENTRUM
LANDELIJK ACTIEF, REGIONAAL BETROKKEN

DE FRIESLAND
ZORGVERZEKERAAR

Kijk voor alle aanbiedingen en de actievoorwaarden op www.defriesland.nl/klantvoordelen